

Uzayda Bir Gün

Uluslararası Uzay İstasyonu'na hoş geldiniz! Burası, yeryüzünden 400 kilometre yüksekte, Dünya'nın yörüngesinde dolanan bir araştırma merkezi. Burada üç astronot görev yapıyor. Astronotların görevi, burada çeşitli bilimsel deneyler gerçekleştirmenin yanı sıra istasyonun bakım ve onarımını yapmak. Astronotlar istasyona uzay araçlarıyla geliyor. Burada birkaç ay kaldıktan sonra Dünya'ya geri dönüyorlar ve yerlerini başkalarına bırakıyorlar.

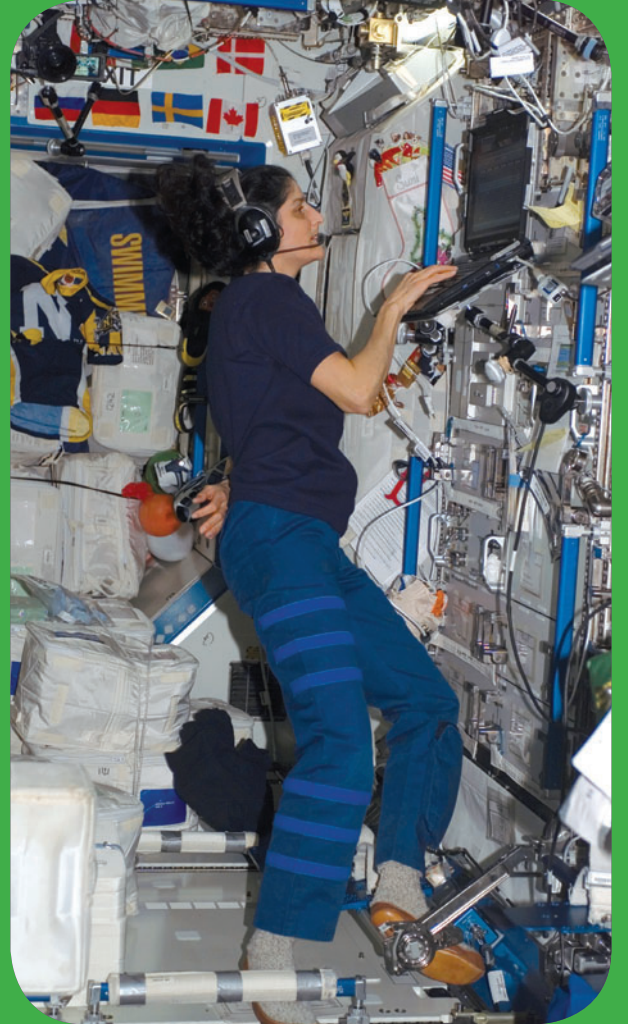
Astronotların uzayda geçirecekleri her gün, aylar öncesinden en ince ayrıntısına kadar planlanır. Astronotlar sabah alarm sesiyle uyanır. Hızla temizlenip kahvaltı ettikten sonra, yeryüzündeki görev kontrol ekibiyle yapacakları günlük toplantıları için hazırlanırlar. Bu toplantıda, o gün yapılacak işler ve genel iş planı gözden geçirilir. Uzay İstasyonu'yla yeryüzü arasındaki telsiz bağlantısı sürekli olarak açıktır. Astronotlar günlük işlerini yaparken yeryüzündeki ekip de onları izler. Bu işlerin bir bölümü, Uluslararası Uzay İstasyonu'ndaki sistemlerin günlük bakımı ve onarımlarıyla ilgilidir. Ancak, astronotların zamanının çoğu, burada yürütülen bilimsel deneylerle ilgili işleri yaparak geçer.

Burası, Uzay İstasyonu'nda astronotlara yaşam alanı olarak ayrılmış olan "Zvezda" adlı bölüm. Burada bir mutfak tezgâhı, buzdolabı, egzersiz aletleri, uyku kabini, tuvalet ve banyo bulunuyor! Astronotlar, tıpkı yeryüzündeki gibi, günde üç öğün yemek yiyor. Yemek menüleri, tıpkı yeryüzündeki menüler gibi oluyor. Yiyeceklerin her biri, birer porsiyonluk küçük paketler halinde yeryüzünde hazırlanıyor. Uzun süre dayanmaları için bunlardan bazılarının suyu alınmış, bazıları da dondurulmuş oluyor. Bu nedenle tüketilmeden önce yiyeceklerin içlerine su eklenmesi, ya da ısıtılması gerekebiliyor.

Uzay İstasyonu'ndaki bilimsel deneyleri gerçekleştirmek için gereken tüm malzemeler, istasyonun duvarlarına takılıp çıkarılabilen raflarda bulunur. Rafların her birinde ayrı bir deney vardır. Bu deneylerin çoğu biyoloji, malzemebilim, fizik gibi alanlar ve ağırlıksız ortamın insan bedenine etkileriyle ilgili.

Uzay İstasyonu'nun içinde, tüm aygıtların ve mobilyaların önünde tutamaklar bulunur. Astronotlar çalışırken ayaklarıyla buralara tutunur ya da kendilerini bağlar. Kendilerini bağlamazlarsa, bilgisayarın tuşlarına basmak gibi basit hareketler bile onlar için olanaksız olur! Bilgisayarın tuşlarına basmaya çalıştıklarında geri itilirler. Uzay İstasyonu'nda hiçbir şey ortada bırakılmaz! Bu nedenle astronotlar tüm malzemeleri kullandıktan sonra yerine koymak zorundadırlar. İstasyonun içinde, duvarlarda ve tavanlarda, iki uçlarından gerilip tutturulmuş lastik şeritler ve yapışkanlı bölümler bulunur. Astronotlar eşyalarını buralara sıkıştırır ya da yapıştırırlar. Fotoğrafları inceleyecek olursanız duvarlarda birçok eşya olduğunu görebilirsiniz.

Uluslararası Uzay İstasyonu'nda yaşayan astronotlar, günde en az iki saat egzersiz yapıyor. Egzersiz yapmak, ağırlıksız ortam nedeniyle kaslarının zayıflamasını engelliyor. Egzersiz bisikletine biniyor, koşu bandında koşuyor ve ağırlık kaldırıyorlar.

Uzay İstasyonu'nda banyo yapmak yok! Burada astronotlar saçlarını, köpürmeyen ve durulanması gerekmeyen özel bir şampuanla temizliyorlar. Duş almak yerine de bedenlerini ıslak ve sabunlu bir havluyla silip kurulanıyorlar. Dişlerini de yutulabilen bir diş macunuyla fırçalıyorlar. Çünkü, banyodan çevreye saçılan su damlaları uzay aracının sistemlerine zarar verebilir.

Astronotların kimi zaman uzay giysilerini giyerek istasyonun dışına çıkması da gerekir. Bu fotoğrafta bir astronot, iki arkadaşının dışarı çıkmak üzere hazırlanmasına yardım ediyor.

Bu fotoğrafta, astronotlardan biri ötekinin saçını kesiyor! Kesilen saçların çevreye saçılmaması için, özel bir aygıt kullanıyor. Bu aygıt bir yandan saçları keserken, bir yandan da tıpkı elektrik süpürgesi gibi kesilen saçları hortumundan içeri çekiyor.

Uzay İstasyonu'nda yorucu bir gün daha sona erdi. Şimdi uyku zamanı! Astronotlar uzayda uyku tulumlarının içinde uyuyorlar. Uyumadan önce uyku tulumlarını uzay aracının herhangi bir bölümünde duvara tutturuyorlar. Uzay istasyonunda, iki sabit "uyku kabini" de var. Bunlar, içinde bir uyku tulumu bulunan ve perdeyle ayrılmış minik bölümler. Astronotlar isterlerse uyumak için bu kabinlere de girebiliyor.

Aslı Zülal
Fotoğraflar: NASA
Kaynak

<http://www.nasa.gov/missions/index.html>